משנה · אחרונים · עיקר תוספות יום טוב · סדר קדשים

עיקר תוספות יום טוב על משנה קינים

רבי יום טוב ליפמן הלר הלוי

ספריית אור ברסלב · or-breslev.co.il

עיקר תוספות יום טוב על משנה קינים

רבי יום טוב ליפמן הלר הלוי

מקור הטקסט: ספריא · רישיון: לפי המהדורה: נחלת הכלל או Creative Commons

התכנים שלפניכם נאספו, מוינו, סוננו ונערכו בעמל רב ובמסירות על ידי צוות פרויקט 'אוצריא' (otzaria.org).

לקריאה באתר, עם המפרשים והמקורות ליד כל שורה: https://or-breslev.co.il/library/עיקר-תוספות-יום-טוב-על-משנה-קינים/
הקובץ נוצר ב־18 בנובמבר 2026 מגרסה v38-202611162349 של הספרייה.

תוכן העניינים

פרק א 4
משנה א 4
משנה ב 4
משנה ג 4
משנה ד 4
פרק ב 5
משנה א 5
משנה ב 5
משנה ג 5
משנה ה 6
פרק ג 6
משנה א 6
משנה ג 6
משנה ד 6
משנה ה 6
משנה ו 7

פרק א

משנה א

א שֶׁאֵין בַּמִּזְבֵּחַ כִּי אִם שְׁנֵי מְקוֹמוֹת. תּוֹסָפוֹת:

ב וּבְמִצְוִי פְּלוּגְתָּא בְּמַעְיְלָה דַּף ח'. דְּאִיכָּא לְמַאן דְּאָמַר דְּלֹא מְעַכֵּב. מְפָרֵשׁ:

ג **קִנִּים**. קֵן קְרוּי שְׁתֵּי תּוֹרִים אוֹ שְׁנֵי בְּנֵי יוֹנָה. פְּרִידָה קְרוּיָה יוֹנָה אַחַת אוֹ תּוֹר אֶחָד. מְפָרֵשׁ:

ד **קִנִּים**. הַקּוֹ"ף בְּחִירִי"ק, כְּמוֹ חֵץ חִצִּים. וְקֵן צִפּוֹר שֶׁבְּפַתַּ"ח, מִפְּנֵי הַסְּמִיכוּת:

ה הָרַמְבַּ"ם. וְגַם כֵּן שֶׁאֵינוֹ מְפֹרָשׁ בַּתּוֹרָה. וְכָתַב עוֹד הָרַמְבַּ"ם, וּמַה שֶּׁאָמַרְנוּ שֶׁהַחוֹבָה אֶחָד עוֹלָה וְאֶחָד חַטָּאת הֲרֵי הוּא כְּפִי עִקַּר הַחִיּוּב הָרִאשׁוֹן. וְאִם כְּבָר הִקְרִיב מִקְצָת קִנְּבוֹנָתָיו עַד שֶׁיִּהְיֶה הָאִישׁ הַזֶּה דֶּרֶךְ מָשָׁל יֵשׁ עָלָיו עֶשְׂרִים עוֹלוֹת וְעֶשֶׂר חַטָּאוֹת כֻּלָּן חוֹבָה, אוֹ בְּהֶפֶךְ, וּלְפִיכָךְ אָמַר בְּמַסֶּכֶת זוֹ מִנְיַן חַטָּאוֹת שֶׁבַּחוֹבָה וּמִנְיַן עוֹלוֹת שֶׁבַּחוֹבָה, וְלֹא אָמַר חֲצִי הַחוֹבָה:

משנה ב

ו **יָמוּתוּ כוּ'**. דִּבְכָל אֶחָד אִיכָּא לְסַפּוֹקֵי שֶׁמָּא עוֹלָה וּפְסוּלָה לְמַטָּה, אוֹ שֶׁמָּא חַטָּאת וּפְסוּלָה לְמַעְלָה. רַשְׁ"י:

ז וּנְדָבָה דְּנָקֵט, וְלֹא נָקֵט חַטָּאת מַעֲטָת בַּחוֹבָה עוֹלָה מַעֲטָת בַּחוֹבָה, מִשּׁוּם דְּקָתָנֵי בַּסֵּיפָא אֲבָל חוֹבָה שֶׁנִּתְעָרְבָה זוֹ בָזוֹ, לְהַכִי נָקֵט נְדָבָה. מְפָרֵשׁ:

משנה ג

ח **לָזוֹ כוּ'**. נָתַן דַּגְמָאוֹת לְכָל הַמַּסֶּכְתָּא בְּקִנְּבוֹנוֹת הַנָּשִׁים, לְפִי שֶׁהֵן יוֹתֵר חַיָּבוֹת בְּקִנִּים, מִפְּנֵי שֶׁחַיָּבוֹת בָּהֶן כְּמוֹ שֶׁחַיָּבִים הָאֲנָשִׁים, וּמוֹסִיף עַל הָאֲנָשִׁים יוֹלְדוֹת, וְגַם כֵּן שֶׁהַזִּיבוּת מָצוּי הַרְבֵּה בְּנָשִׁים יוֹתֵר מִמַּה שֶּׁהוּא מָצוּי בַּאֲנָשִׁים כְּמוֹ שֶׁהוּא מְפֻרָסָם וְנִגְלֶה לָעַיִן. הָרַמְבַּ"ם:

ט **מֻחֲצָה כָּשֵׁר**. אַף עַל גַּב דְּאֶפְשָׁר שֶׁמַּקְרִיב מִשֶּׁל שְׁתֵּי נָשִׁים, הֲרֵי יָכוֹל לְהַקְרִיב לְשֵׁם מִי שֶׁהוּא, וַאֲנַן לֹא קָיְמִינַן אֶלָּא בַּפְּרִידוֹת גּוּפֵיהוּ כַּמָּה כְּשֵׁרִים וְכַמָּה פְּסוּלִין מִצַּד עַצְמָן. וְעַיֵּן בְּסוֹף פִּרְקִין. וְכָל זֶה בְּכֹהֵן נִמְלַךְ כְּדִתְנַן בְּרֵישׁ פֶּרֶק ג':

משנה ד

י דְּאִי אֵין בְּרֵרָה, אֵיכָּא לְמֵימַר כָּל קֵן רָחֵל הִקְרִיב לְמַעְלָה, וְכָל קֵן לֵאָה הִקְרִיב לְמַטָּה, וְהִקְרִיב עוֹלָה לְמַטָּה וְחַטָּאת לְמַעְלָה כּוּ', וְקָא מַשְׁמַע לָן כִּדְרַב חִסְדָּא דְּאָמַר אֵין הַקִּנִּים מִתְפָּרְשׁוֹת אֶלָּא אוֹ בִּלְקִיחַת בְּעָלִים אוֹ בַּעֲשִׂיַּת כֹּהֵן, דִּכְתִיב [וַיִּקְרָא יב] וְלָקַח וְגוֹ' אֶחָד

לְעוֹלָה וְאֶחָד לְחַטָּאת, וּכְתִיב [שָׁם טו] וְעָשָׂה הַכֹּהֵן אֶת הָאֶחָד חַטָּאת וְאֶת הָאֶחָד עוֹלָה. וְעַיֵּן תּוֹסְפוֹת יוֹם טוֹב:

פרק ב

משנה א

א מְפָרֵשׁ. וּקְצָת קָשֶׁה, דִּלְפִי זֶה רֵישָׁא נָקֵט סְתוּמָה בְּלָאו דַּוְקָא, וּבַסֵּיפָא פָּרַח לְבֵין הַקְּרֵבוֹת אִי אֶפְשָׁר לְפָרֵשׁ אֶלָּא דַּוְקָא סְתוּמָה. וְהַתּוֹסְפוֹת כָּתְבוּ קֵן סְתוּמָה הוּא הַדִּין בְּקֵן מְפֹרָשׁ הָוֵי דִּין זֶה, אֶלָּא מִשּׁוּם דִּבְסֵיפָא קָאָמַר פָּרַח כוּ', דְּדַוְקָא פְּרִידָה שֶׁל קֵן סְתוּמָה שֶׁפָּרְחָה וְנִתְעָרְבָה לְבֵין הַקְּרֵבוֹת, אֲבָל פְּרִידָה הַמְפֹרֶשֶׁת לְעוֹלָה שֶׁפָּרְחָה בֵּין שְׁאָר קִנִּין אֵינוֹ יָכוֹל לְהַקְרִיב אֶלָּא כְּמִנְיַן עוֹלוֹת שֶׁבַּקִּנִּים שֶׁפָּרַח לְשָׁם, כִּדְאָמַר סוֹף פֶּרֶק קַמָּא. וְעַיֵּן תּוֹסְפוֹת יוֹם טוֹב:

ב **הַמַּתּוֹת**. לְהָכִי קָאָמַר בֵּין חַטָּאוֹת הַמֵּתוֹת, דְּאִלּוּ נִתְעָרְבָה בֵּין חַטָּאוֹת חַיּוֹת וְהָנָךְ חַטָּאוֹת דִּידֵיהּ נִינְהוּ, מָצֵי לְמִסַּב חַד מִנַּיְהוּ וַעֲבִיד לֵיהּ זוּג לְהָא, וְהָא דְּלָא נִתְעָרֵב הֲוָה קָרֵי לֵיהּ עוֹלָה. גְּלִיּוֹן רַשִׁ"י:

משנה ב

ג תֵּימַהּ, כֵּיוָן דְּבִסְתוּמוֹת אֵירִינַן וּלְכָל אִשָּׁה שְׁנֵי קִנִּים, נִמְצְאוּ שְׁתֵּי חֲטָאוֹת הֵן בְּאֵלּוּ הַשְּׁנֵי קִנִּים וְכַדִּין הוּא שֶׁהִקְרִיב שְׁתֵּי חַטָּאוֹת, וְלֹא שָׁבְאוּ מִקֵּן אֶחָד אֶלָּא מִשְּׁנֵי קִנִּים. וּבְהַמְפֹרָשׁ לֵיתָא לְהַאי אִי נַמִּי. וְיֵשׁ לְיַשֵּׁב וּלְהַגִּיהַּ שֶׁצָּרִיךְ לוֹמַר וְנִמְצְאוּ שָׁלֹשׁ חַטָּאוֹת מִשְּׁנֵי קִנִּין, וְהָכִי קָאָמַר, אִי נַמִּי אִם יַעֲשֶׂה אֶחָד חַטָּאת וְאֶחָד עוֹלָה שׁוּב לֹא יַקְרִיב הַשְּׁלִישִׁי דְּחָיְשִׁינַן כוּ', וְנִמְצְאוּ שָׁלֹשׁ חַטָּאוֹת מִשְּׁנֵי קִנִּין, וְהָכִי נַמִּי מָצֵי לְאַסְבּוֹרֵהּ בְּשָׁלֹשׁ עוֹלוֹת:

ד **שֶׁאֲפִלּוּ כוּ'**. שֶׁאֲפִלּוּ מְעֹרָבוֹת כָּל הַשְּׁמֹנָה פְּרִידִין שֶׁבְּאַרְבָּעָה הַקִּנִּין יַחַד, אֵין פָּחוֹת מִשְּׁנַיִם. פֵּרוּשׁ, שְׁנֵי קִנִּין כְּשֵׁרִים בָּהֶן שְׁתֵּי עוֹלוֹת וּשְׁתֵּי חַטָּאוֹת. אֲבָל שָׁלֹשׁ חַטָּאוֹת וְשָׁלֹשׁ עוֹלוֹת, לֹא מָצֵי עָבִיד, דְּדִלְמָא עָבִיד לְהוּ מִשְּׁנֵי קִנִּין שֶׁל אִשָּׁה אַחַת שֶׁהֵן שְׁתֵּי חַטָּאוֹת וּשְׁתֵּי עוֹלוֹת. מְפֹרָשׁ:

משנה ג

ה אֲבָל אֵין לְפָרֵשׁ לֹא הִפְסִידָה כְּלוּם וְיַקְרִיבוּ בָּהּ שֶׁבַע חַטָּאוֹת וְשֶׁבַע עוֹלוֹת דְּמָצֵי עָבִיד לְהוּ כֵּיוָן דִּבְקִנִּין אֲחֵרִים אֵין בָּהֶם כְּלוּם וְאוֹתָן שָׁלֹשׁ שֶׁנִּתְעָרְבוּ בָּהּ מֵאֲחֵרִים רְאוּיִין הֵם לְהַקְרִיב כֻּלָּם בֵּין עוֹלוֹת בֵּין חַטָּאוֹת, שֶׁבְּכָל פַּעַם שֶׁבָּא לָהּ אֶחָד הָיָה בָּא מִמָּקוֹם שֶׁרָאוּי לְהַקְרִיב בֵּין עוֹלָה בֵּין חַטָּאת, דְּאֵין זֶה הַלָּשׁוֹן, דַּהֲוָה לֵיהּ לְמֵימַר נִכְשְׁרָה [נִשְׁכְּרָה] שְׁבִיעִית

בִּפְרִיחָה שְׁלִישִׁית, שֶׁעַל יְדֵי פְּרִיחָה שְׁלִישִׁית הֻכְשְׁרוּ כָּל הַקִּנִּין שֶׁבַּשְּׁבִיעִית, אֶלָּא הַלָּשׁוֹן מַשְׁמַע לֹא הִפְסִידָה כְּלוּם בְּזֹאת הַפְּרִיחָה שְׁלִישִׁית. מְפֹרָשׁ:

משנה ה

י כֵּן כָּתְבוּ הָרַמְבַּ"ם וְהַמְפָרֵשׁ. וַהֲוָה מָצִי לְמֵימַר דְּיָמוּתוּ מִפְּנֵי שֶׁפָּרַח בְּהֶן מִבֵּין הַמֵּתוֹת:

יז **שֶׁפָּרַח כוּ'**. שֶׁפָּרַח לְצַד זֶה שֶׁשָּׁם הַחַטָּאוֹת אוֹ הָעוֹלוֹת וּפָרַח מִשָּׁם לַקָּצֶה הָאַחֵר, הֲרֵי כְּבָר הָיָה תַּעֲרֹבֶת הַחַטָּאת בָּעוֹלָה, וּלְפִיכָךְ כֻּלָּם יָמוּתוּ כְּמוֹ שֶׁנִּתְבָּאֵר בִּתְחִלַּת הַמַּסֶּכֶת. הָרַמְבַּ"ם. וְהָרַ"ב וְהַמְפָרֵשׁ נִרְאֶה דְּלֹא גָּרְסֵי אוֹ שֶׁפָּרַח:

יח עַיֵּן פֶּרֶק י' דִּזְבָחִים מִשְׁנָה ד'. וְעַיֵּן תּוֹסְפוֹת יוֹם טוֹב:

יט **יָבִיאוּ כוּ'**. דְּשִׁעְבּוּדָא דְּאוֹרַיְתָא. וּמִשּׁוּם הָכִי אֲפִלּוּ לֹא הִפְרִישׁוּ מֵחַיִּים. גְּמָרָא:

פרק ג

משנה א

א וְכֵן כָּתַב הַמְפָרֵשׁ. וּמִשּׁוּם מִשְׁנָה ג' הוּא דְּנָקְטֵי הָכִי. דְּהָא הָכָא בִּסְתוּמָה אֲנַן קָיְמִינַן:

ב וְיֵעָשׂוּ כְּמוֹ שֶׁכָּתַב הָרַ"ב בְּסוֹף מַתְנִיתִין. וְכֻלֵּיהּ פִּרְקִין כְּמַאן דְּאָמַר בַּעֲלֵי חַיִּים אֵינָן נִדְחִין, וּמִשּׁוּם הָכִי כִּי אַקְרִיב אַרְצֵי:

משנה ג

ג רוֹצֶה לוֹמַר שְׁתֵּי פְּרִידוֹת שֶׁהָאַחַת חַטָּאת וְאַחַת לְעוֹלָה:

משנה ד

ד וּמִיהוּ כִּי אַקְרִיב בְּסָתָמָא, כָּל אַחַת עָלְתָה לְמִי שֶׁהִיא כוּ'. וּמִשּׁוּם הָכִי מַשְׁכַּחַת לְהוּ מֻחְצָה כָּשֵׁר וּמֻחְצָה פָּסוּל כְּדִתְנַינַן. וְכָתְבוּ הַתּוֹסָפוֹת דְּלֹא הֲוָה צָרִיךְ לְמִתְנֵי אֶלָּא סְתוּמָה וּמְפֹרֶשֶׁת, דִּבְחַטָּאת וְעוֹלָה אֵין מַרְוִיחַ כְּלוּם:

משנה ה

ה מְפֹרָשׁ. וְרוֹצֶה לוֹמַר שֶׁמָּא זוֹהִי אוֹתָהּ הַמְעֹרֶבֶת שֶׁכְּבָר נִקְבְּעָה לְחַטָּאת:

ו כְּלוֹמַר, אַחַר שֶׁהִקְרִיב שְׁתֵּי חַטָּאוֹת מֵהַתַּעֲרֹבוֹת שׁוּב לֹא יוּכַל לְהַקְרִיב עוֹד חַטָּאת עַל דַּעַת שֶׁהִיא זוֹ שֶׁנִּתְעָרְבָה, דְּשֶׁמָּא זוֹ הִיא עוֹלָה הַנִּשְׁאֶרֶת, דְּהוֹאִיל וְנִקְרְבוּ שְׁתֵּי חַטָּאוֹת מִן הַתַּעֲרֹבוֹת הֲרֵי הַקְּבָעָה הַשְּׁלִישִׁית לְעוֹלָה וְשֶׁמָּא זוֹ הִיא, וְלֹא הִיא אוֹתָהּ הַחַטָּאת שֶׁנִּתְעָרְבָה:

ז וְיִהְיֶה פִּי שְׁנַיִם בַּחוֹבָה, שֶׁיֵּשׁ בַּחוֹבָה כִּפְלַיִם עוֹלוֹת כְּנֶגֶד הַחַטָּאוֹת:

ח רְצוֹנוֹ לוֹמַר, גַּם שְׁתֵּיהֶן, וַאֲפִלּוּ אַחַת מֵהֶן לֹא:

ט רְצוֹנוֹ לוֹמַר, שְׁתַּיִם בְּיַחַד אֵינוֹ יָכוֹל לְהַקְרִיב, אֲבָל אַחַת מַקְרִיב. וְעַיֵּן תּוֹסְפוֹת יוֹם טוֹב:

משנה ו

י כְּסָבוּר שְׁנֵי הַקִּנִּין חוֹבָה עָלֶיהָ שֶׁמָּא יוֹלֶדֶת בְּזוֹב הָיְתָה וְהֶזְקֵקָה לְקַן לֵידָה וְקַן זִיבָה. רַשְׁ"י:

יא וְכֵן לְכָל הַחַטָּאוֹת דְּמַתְנִיתִין הַבָּאוֹת עַל הַסָּפֵק:

יב הָרַמְבַּ"ם לֹא כָּתַב שֶׁקְּבָעָה לְחוֹבָתָהּ. וְדוֹ"ק:

יג לְרִבּוּתָא כָּתַב כֵּן, דְּלֹא תֵּימָא דְּמִכָּל מִין הִקְרִיב עוֹלָה אַחַת כו', קָא מַשְׁמַע לָן דְּלֹא, דְּהָא בְּפֵרְשָׁה וְקָבְעָה מַיְרֵי:

יד לָאו דַּוְקָא. דְּיכוֹלָה לְהָבִיא שְׁתֵּי פְּרִידוֹת מֵאֵיזֶה מִין שֶׁתִּרְצֶה אַחַת חַטָּאת וְאַחַת עוֹלָה, וּכְמוֹ שֶׁכָּתַבְתִּי בְּסָמוּךְ. וְכֵן כָּתַב הָרַמְבַּ"ם:

טו מֵאֵיזֶה מִין שֶׁיִּהְיֶה לְהוֹסִיף עַל כֶּבֶשׂ לְעוֹלָה דַּעֲשִׁירוֹת, הוֹאִיל וְחוֹבָתָהּ גַּם כֵּן קִבּוּעָה וְהִיא לֹא יָדְעָה מֵאֵיזֶה מִין. הָרַמְבַּ"ם. וּבֶן עַזַּאי מִסְתַּפֵּק עוֹד בְּאֵיזֶה מִין קָבְעָה עִם הַכֶּבֶשׂ, וּלְכָךְ אָמַר שְׁתֵּי, וְרוֹצֶה לוֹמַר תּוֹר וּבֶן יוֹנָה. וְעַיֵּן תּוֹסְפוֹת יוֹם טוֹב שֶׁהֶאֱרִיךְ בְּפֵרוּשׁ הָרַמְבַּ"ם הַרְבֵּה, וְתָפַס עִקָּר לְפֵרוּשׁ רַשְׁ"י בְּזָבָחִים דַּף ס"ז. דּוֹק בָּהֶם אִם בַּעַל נֶפֶשׁ אָתָּה:

טז רַשְׁ"י. וְלִרְבּוּתָא נָקְטֵי מִנְיָן הַמְרֻבֶּה אַף עַל גַּב דְּהִנּוֹ לְבֶן עַזַּאי. אֲבָל הָיוּ יְכוֹלִים לְפָרֵשׁ אַלִּיבָּא דְּתַנָּא קַמָּא, וְשָׁלֹשׁ לְחוֹבָתָהּ, וַהֲווּ מַמָּשׁ שֶׁבַע:

יז דְּאִי חֲצוֹצְרוֹת מַמָּשׁ, הָא תְּנַן בְּסוֹף תָּמִיד וּשְׁתֵּי חֲצוֹצְרוֹת שֶׁל כֶּסֶף בְּיָדָם. עוֹד יֵשׁ לוֹמַר, דְּהַהִיא דְּתָמִיד שֶׁל כֹּהֲנִים וְהֵנִי דְּהָכָא שֶׁל לְוִיִּים לִכְלֵי שִׁיר, וּשְׁנֵי מִינֵי חֲצוֹצְרוֹת הָיוּ. תּוֹסְפוֹת:

יח **בְּנֵי כוּ'**. מַעֲיִם הַדְּקִים. כְּמוֹ הָדְרָא דְּכַנְתָּא. וְעַיֵּן תּוֹסְפוֹת יוֹם טוֹב:

יט שֶׁבְּשָׁעָה שֶׁהֵן מְזִקִּינִין וְנֶחְלָשִׁים וְיִפְסִיד גּוּפָם, תִּרְבֶּה חָכְמָתָם וְיִתְחַזֵּק שִׂכְלָם וְיוֹסִיפוּ שְׁלֵמוּת. הָרַמְבַּ"ם: